

стратегії поведінки в типових професійних ситуаціях, конфліктних ситуаціях, правилами й нормами поведінки в колективі. Мовлення студентів з таким рівнем сформованості комунікативних умінь характеризується невмінням обирати доцільний стиль спілкування, правильно, логічно та послідовно планувати й організувати спілкування, реалізувати комунікативний намір, лаконічно та точно висловити думку, аргументувати власну позицію тощо. Окрім того, студенти допускають численні мовленнєві помилки та не вміють правильно й доцільно використовувати спеціальну фахову та загальнонаукову термінологію, поняття, а також побутову професійну лексику в усному й писемному професійному мовленні. Тому студенти з низьким рівнем сформованості комунікативних умінь діють інтуїтивно, суб'єктивно та упереджено, відчують труднощі в процесі спілкування й часто не здатні підтримати атмосферу співпраці.

Висновки. Отже, ми визначили основні характеристики компонентів, критерії та рівні сформованості комунікативних умінь студентів аграрних ВНЗ. Результат дослідження є передумовою подальшого визначення комплексу педагогічних умов для ефективного формування комунікативних умінь студентів-аграрників у процесі навчання у вищих аграрних закладах освіти в умовах інтеграції навчальних дисциплін. Перспективою подальших досліджень вважаємо також розробку моделі формування комунікативних умінь студентів під час навчання в аграрних ВНЗ, основою якої є інтеграція гуманітарних дисциплін.

Література

1. Большой Советский энциклопедический словарь. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – 1631 с.
2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.091901 напряму підготовки 0919. – К. : МОН, 2006. – 26 с.
3. Савченко О.Я. Шкільна освіта як замовник підготовки майбутнього вчителя / О.Я. Савченко // Рідна школа. – 2007. – № 5.
4. Украинский Советский Энциклопедический словарь : в 3 т. – К., 1988. – Т. 2. – 181 с.

ДИНЬКО В.А.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ З ПРОФЕСІЇ “СЛЮСАР З РЕМОНТУ АВТОМОБІЛІВ”

Об'єктивною необхідністю побудови незалежної демократичної України є створення оптимальних умов для навчання, виховання та інтелектуального розвитку всіх членів суспільства, відродження інтелектуальної еліти країни. Реалізувати це можна шляхом цілеспрямованої діяльності освітньої системи, стратегічними завданнями якої є модернізація професійної освіти як найважливішої ланки виховання свідомих громадян Української держави, формування освіченої, творчої особистості, піднесення освіти в Україні до рівня розвинутих країн через докорінне реформування її концептуальних, структурних, організаційних засад.

У Законі України “Про освіту”, Національній доктрині розвитку освіти у XXI столітті [2; 6] перед навчальними закладами професійної освіти поставлено завдання забезпечити підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння й упровадження наукових та інформаційних технологій, конкурентоспроможних на ринку праці. Тобто перебудова нашого суспільства на принципово нових соціально-економічних засадах, переорієнтація економіки України на світовий ринок зумовлюють необхідність посилення вимог

до професійного навчання майбутніх робітників, їх загальноосвітнього, культурного та фахового рівня. Підготовка має бути більш професійно спрямованою для формування необхідних професійних якостей особистості. Виходячи із цього, перед професійно-технічним навчальним закладом стоїть першочергове завдання підвищення ефективності підготовки фахівців. Випускники професійно-технічних закладів освіти повинні бути готові працювати в умовах постійного оновлення техніки й технологій з урахуванням світових тенденцій. Це мають бути підприємливі конкурентоспроможні робітники з високим рівнем професійної компетентності, мобільності, готовності до впровадження нових технологій.

Удосконалення підготовки слюсарів з ремонту автомобіля – одна з найважливіших умов підвищення ефективності автомобільного сервісу на основі застосування прогресивних технологій і сучасного діагностичного обладнання.

Мета статті – розглянути педагогічні умови впровадження в навчальний процес нових технологій навчання.

У навчально-виховній діяльності професійно-технічних навчальних закладів України впродовж попередніх десятиріч увага зосереджувалася на оволодінні учнями значною сумою знань на екстенсивних засадах організації навчального процесу. Інтелектуальний розвиток особистості, підготовка її до самостійної пізнавальної діяльності протягом життя перебували на другому плані. Це спричинило появу суперечності між рівнем засвоєння молоддю, яка навчається в навчальних закладах, фахових знань і недостатнім рівнем інтелектуального розвитку особистості. Наразі має місце також суперечність між процесами глобалізації в усіх сферах соціально-економічного буття людства й рівнем підготовки людей до участі в них.

Таким чином, на етапі стрімких суспільно-трансформаційних змін екстенсивний підхід до освітньої діяльності помітно вичерпав себе. Тому необхідні пошуки шляхів організації навчально-виховної роботи, які б забезпечували інтелектуальний розвиток як окремої особистості, так і суспільства в цілому. Такі можливості дає інтенсифікація навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Реалізація сучасних освітньо-виховних завдань пов'язана з пошуками ефективних шляхів реформування професійно-технічної освіти. Це вимагає оновлення змісту професійного навчання, розробки стандартів профтехосвіти з урахуванням сучасних досягнень науки, техніки та технологій, створення навчальних закладів нового типу.

Створення таких навчальних закладів є однією зі спроб держави вдихнути життя в систему професійної освіти. Такі навчальні заклади мають забезпечити професійну освіту в умовах інтенсивного економічного розвитку держави. Особливо це стосується професійної підготовки слюсарів з ремонту автомобіля. Адже технічний прогрес у наш час істотно змінює не тільки професійні вимоги, а й риси професії слюсаря.

Відповідно до Концепції професійної освіти України [3], базова (інваріантна) складова змісту формується на основі державних стандартів, а варіативна частина визначається безпосередньо навчальним закладом за участю фахівців підприємств – замовників кадрів конкретного регіону з урахуванням певних технологій, наявності відповідної техніки, рівня організації праці та економічних відносин.

Для вдосконалення змісту теоретичної й практичної професійної підготовки слюсарів з ремонту автомобіля доцільно посилити увагу до тих структурних компонентів, які сприяють розвитку самостійності творчого мислення, формуванню

розумних ціннісних орієнтацій у наших учнів. Дослідження багатьох учених підтвердило необхідність враховувати під час проектування професійного стандарту досвід творчої діяльності та досвід емоційно-ціннісних ставлень до дійсності.

Впровадження у виробництво нового обладнання, сучасних технологій посилює вимоги до рівня професійної підготовки сучасного робітника. Якщо конкретно звернутися до змісту трудової діяльності слюсаря з ремонту автомобіля, то ми є свідками надзвичайно стрімкого розвитку автомобілебудівної галузі, модернізації сучасних автомобілів, не говорячи уже про умови їх обслуговування.

Кваліфікований слюсар з ремонту автомобіля повинен уміти дати раду сучасному автомобілеві, адаптуватися до вимог сучасного автомобільного сервісу, що, постійно змінюючись, удосконалюється.

Саме такі вимоги значною мірою мають визначати мету та зміст професійної підготовки учнів. Якщо зміст навчання, професійні стандарти не будуть іти в ногу, а бажано ще й випереджати соціальні та науково-технічні вимоги виробництва до робітника, то випускники професійно-технічних навчальних закладів не зможуть адаптуватися до сучасних умов праці й бути конкурентоспроможними.

Рівень кваліфікації фахівців в умовах ринку стає важливим економічним фактором, який набуває не тільки господарського, а й соціально-політичного значення, а професійна майстерність спеціалістів є важливим стратегічним товаром будь-якої незалежної держави.

Принципово новий підхід до професійної підготовки майбутніх слюсарів з ремонту автомобіля потребує створення умов для забезпечення поетапного вивчення спеціального курсу, здійснення виробничого навчання учнів, а також атестації знань, умінь і навичок учнів у кінці визначених етапів (ступенів). Згідно з викладеними концептуальними положеннями під час планування виробничого навчання треба передбачити мінімальний час на формування професійних навичок у цілісному навчально-виробничому процесі ліцею.

Розроблена та експериментально перевірена програма виробничого навчання й виробничої практики враховує конкретні умови автомобільного сервісу, для якого здійснюється підготовка кадрів, оволодіння учнями сучасною технікою та технологією, діагностичним обладнанням, ефективними прийомами й способами роботи. Тому педагогічний колектив ДПТНЗ “Бориспільський професійний ліцей” на сьогодні вирішує одне з головних завдань – удосконалення професійної підготовки своїх учнів з наданням міцних базових знань, які формують у молодій людині вміння оперативно реагувати на зміни кон’юнктури ринку. Вся система навчання спрямована на те, щоб дати можливість усім без винятку учням реалізувати свій потенціал, щоб вони (учні) навчилися, перш за все, розуміти самих себе та реалізувати свої знання, досвід у майбутньому житті. Бо, як ми знаємо, у виробничих відносинах особливо цінними є відповідальність, особиста дисципліна, ініціативність, творчий підхід, професіоналізм, прагнення бути досконалим, здатним до саморозвитку.

Навчально-виробничий процес у ліцеї спрямовується на формування в учнів потреби постійного професійного самовдосконалення, самоосвіти, подальшого навчання після закінчення цього закладу та необхідності підтримувати й підвищувати свою кваліфікацію в будь-яких доступних формах, зокрема продовжувати навчання у вищому закладі освіти аналогічного профілю за скороченими термінами навчання.

Ми є свідками того, як щодень все більше й більше автомобілів різних марок і модифікацій з’являється на наших вулицях. Усі вони мають бути безпеч-

ними під час руху, а також не завдати шкоди навколишньому середовищу надмірними викидами відпрацьованих газів. Тому особливого значення набуває рівень підготовки висококваліфікованих слюсарів з ремонту автомобілів.

Методика викладання предмета “Будова та експлуатація автомобіля” побудована на основі принципів диференціації, індивідуалізації, інтегрованого підходу, наступності, а також з урахуванням сезонності, кліматичних умов, традицій у конкретному регіоні. Характерні особливості методики полягають в організації навчання майбутніх кваліфікованих робітників у реальних умовах виробництва та автомобільного сервісу, що зумовило необхідність нетрадиційних підходів до побудови графіків виробничого навчання, зокрема: забезпечення вивчення тем, передбачених і скоригованих у сезонному плані проведення технічного обслуговування автомобілів у реальних умовах виробництва; бригадне навчання під час лабораторно-практичних занять здійснюється на основі індивідуального навчання в системі: “майстер виробничого навчання – учень”, “механік-наставник – учень”.

Основні функції освіти набувають нового змісту: на перший план виходить оволодіння здатністю постійно вчитися й самостійно осмислювати новий досвід.

Формування умінь самостійно вчитися протягом усього життя з метою вдосконалення духовних, професійно значущих якостей стає пріоритетним у підготовці фахівця XXI ст.

Отже, згідно з новою парадигмою професійної освіти, основою освітнього процесу стає потреба учня в саморозвитку, педагога – у створенні навчального середовища.

Основними компонентами освітнього процесу сучасних ПТНЗ стають: стимулювально-мотиваційний, цільовий, змістовний, діяльнісний, контрольний, рефлексивний тощо.

Водночас існують суперечності між необхідністю підвищення рівня підготовки нашого випускника до професійної діяльності та неможливістю досягти цього тільки традиційними методами й формами навчання, а також між необхідністю застосування нових педагогічних технологій у системі професійної освіти та недостатньою розробленістю відповідного наукового методичного забезпечення. Це стимулює до пошуку нових педагогічних технологій у формуванні важливих професійно-особистісних якостей та професійних умінь і навичок слюсарів з ремонту автомобіля.

Однією з найбільш прогресивних, на нашу думку, є модульно-рейтингова технологія навчання та контролю знань; рівень узагальнення та абстрагування знань.

Впровадження нових технологій: модульного, проблемно-модульного навчання, ділових ігор та інших – розглядається як змодельована та педагогічно організована навчально-пізнавальна, науково-дослідна, професійно-виробнича діяльність, спрямована на формування соціального та професійного досвіду. Використання ділових ігор у навчальному процесі відіграє важливу роль у формуванні особистості майбутнього спеціаліста, максимально наближає навчання до реальних виробничих умов, сприяє одержанню більш глибоких теоретичних знань.

Крім того, варто більше уваги приділяти організації самостійної роботи, технологізації самостійної роботи учнів з метою підвищення рівня сформованості професійних умінь і навичок.

Застосування нових педагогічних технологій формування професійних умінь і навичок майбутніх слюсарів зумовило внесення змін у співвідношення організаційних форм навчання: зменшилася кількість лекцій, тому змінилася методика їх читання; збільшилася кількість практичних занять і посилилася їх роль у формуванні професійних умінь і навичок.

Змінилася й методика проведення занять: викладач і учень перебувають у режимі педагогічної взаємодії, вони поставлені в умови творчого, самостійного пошуку найбільш педагогічно доцільних шляхів досягнення накресленої мети. Усе це актуалізує творчі можливості учнів і викладачів, сприяє підвищенню зацікавленості учнів у підготовці до майбутньої діяльності.

Упровадження педагогічно доцільних методів професійної підготовки (професійних тренінгів, ділових ігор, робота в малих групах, вирішення проблемних завдань, дискусій) дає змогу залучати учнів до активного навчання, у процесі якого підвищується рівень теоретичної підготовки та формування професійних умінь і навичок, це не тільки підвищує якісний рівень сформованості професійних умінь та навичок студентів, а й посилює мотивацію навчання, активізує самостійну роботу учнів, спонукає їх до самоаналізу, самооцінки та самовдосконалення, створює умови для розвитку індивідуальних здібностей дітей.

Разом з тим сучасні навчальні заклади поступово переорієнтовуються на розвиток особистості учня. Особистісний підхід утверджується як ключовий психолого-педагогічний принцип організації навчально-виховного процесу, від якого багато в чому залежить ефективність переорієнтації системи освіти на розвиток особистості учнів.

Особистісна орієнтована освіта – це не формування особистості із заданими рисами, а створення умов для повноцінного виявлення та розвитку особистісних функцій суб'єктів освітнього процесу

Педагогічні умови особистісно орієнтованого навчання спрямовані на становлення суб'єктності учнів та розширення їх комунікативної компетенції з предмета. Такими умовами є:

- створення особистісно спрямованих навчально-педагогічних ситуацій;
- створення ситуацій успіху на заняттях;
- організація освітнього середовища в процесі професійного становлення;
- дотримання суб'єкт-суб'єктних відносин викладача та учня.

Використання педагогічно доцільних шляхів упровадження визначених педагогічних умов реалізації особистісно орієнтованого навчання, які дають змогу залучати учнів до активної співпраці, у процесі якої вони виявляють свою сутність, підвищують рівень своєї професійної компетенції, сприяє формуванню їх творчих особистісних якостей. Створенню педагогічних ситуацій навчання, які стимулюють учнів до вдосконалення своєї професійної компетенції та спонукають до усвідомлення свого позитивного образу “Я”, сприяє особистісно спрямована тематика матеріалу, що вивчається на заняттях зі спецдисциплін.

Широке освітнє середовище особистісно орієнтованого навчального процесу передбачає спеціальний відбір завдань, дидактичного матеріалу, методичних рекомендацій до його використання, типів навчального діалогу, форм контролю за особистісним розвитком того, хто вчиться, у ході оволодіння знаннями. Особистісно орієнтоване навчання передбачає відмову від готових, стандартних шляхів вирішення проблем та перехід до викладання навчальної дисципліни чи проведення уроку

виробничого навчання у формі “пояснення – пошуку”, звернення до особистості учнів, урахування їх вікових і статевих особливостей, інтересів, життєвого досвіду.

Для педагога особистісно орієнтоване навчання – це відмова від авторитарного стилю спілкування з дітьми та перехід до демократичного стилю, повага до особистості учня, гуманістичність спілкування, визнання права на індивідуальність. Роль педагога – допомогти учневі сформулювати свою думку, своє бачення проблеми, свій шлях вирішення завдання.

Упровадження визначених педагогічних умов реалізації особистісно орієнтованого професійного навчання сприяє покращенню ставлення учнів до навчання в цілому та до освоєння практичних умінь і навичок зокрема, до викладачів та майстрів виробничого навчання, до себе як особистості; формуванню вмій ставити й усвідомлювати мету власної діяльності, приймати рішення в звичайних, нестандартних та непередбачених ситуаціях, розширенню досвіду міжособистісних відносин, знаходженню індивідуального стилю спілкування, позбавленню від закомплексованості та невпевненості в собі.

Отже, особистісно орієнтоване навчання базується на врахуванні особистісних якостей та інтересів учня і сприяє подальшому їх розвитку. Організація особистісно орієнтованого навчання – це процес створення в навчальному закладі таких педагогічних умов, які сприяють активному розширенню професійної й комунікативної компетенції учнів та становленню їх суб’єктності у процесі особистісно орієнтованої розвивальної взаємодії в системі “педагог – учень”.

Такими педагогічними умовами є:

- створення особистісно зорієнтованих навчально-педагогічних ситуацій, які спонукають учнів до формування позитивних образів Я та адекватної самооцінки;
- забезпечення пріоритету активної співпраці, партнерства в процесі оволодіння вміннями та навичками;
- створення ситуацій успіху на теоретичних заняттях і уроках виробничого навчання;
- організація освітнього середовища в процесі професійного навчання;
- дотримання суб’єкт-суб’єктних відносин педагога й учня в ліцеї;
- формування стійкого позитивного ставлення до навчання, що є запорукою подальшого особистісного та професійного становлення.

Наявна суперечність між вимогами суспільства до рівня професіоналізму особистості, що зростають, та існуючою практикою професійної підготовки учнів, між якісною нетотожністю навчальної діяльності та діяльності професійної. Певною мірою вирішення цієї проблеми можливе через застосування таких форм та методів навчання й виховання, які б не тільки передавали сукупність знань, умінь та навичок, а й забезпечували б оптимальний особистісний розвиток майбутнього фахівця в цілому, трансформацію пізнавальної діяльності в професійну з відповідною зміною потреб, мотивів, цілей.

У ситуації, що складається, професійна самореалізація особистості залежить від її професійної компетентності, рівня професійної спрямованості, умінь адаптуватися, реалізувати свої здібності, нахили, інтереси, бути мобільною в професійному самовизначенні та кар’єрі.

Кожна професія має свої характерні ознаки, що значною мірою зумовлюють специфіку побудови навчального процесу, зокрема виробничої практики, яка є найважливішою складовою виробничого навчання в цілому з урахуванням потреб ринку праці.

Намагаємося організувати виробничу практику з урахуванням принципів наступності та випереджального навчання, динаміки змін у галузі й перспектив її розвитку на основі дидактичних вимог до відбору та структурування змісту навчального матеріалу, об'єктивної необхідності постійної взаємодії педагогічного колективу ліцею й соціальних партнерів, а також сукупності факторів, що впливають на якість підготовки кадрів з урахуванням регіональних особливостей ринку праці, національних традицій і обраних форм організації й методів проведення практики з упровадженням технологічних інновацій в умовах реального виробництва. Теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов організації виробничої практики слюсарів з ремонту автомобіля здійснюється на основі органічної взаємодії науково-методичного, управлінського й результативного компонентів.

Виробнича практика слюсарів з ремонту автомобіля буде ефективною за умов:

- педагогічної конкретизації цілей і завдань професійного навчання майбутніх спеціалістів та їхньої поетапної реалізації в процесі виробничої практики;
- здійснення відбору й структурування змісту навчального матеріалу, а також визначення доцільних форм організації та методів проведення практики з урахуванням технологічних інновацій, динаміки змін у галузі й перспектив її розвитку;
- використання інноваційних методик професійного навчання в умовах реальної виробничої діяльності в ході практики;
- взаємодії педагогічного колективу, учнів та соціальних партнерів у проведенні виробничої практики.

Практичне навчання є основною формою закріплення теоретичних знань і самовдосконалення учнівської молоді, спрямованого на формування свідомого прагнення до здобуття якісної професійної освіти та підвищення кваліфікаційного рівня.

Практична підготовка як складова навчально-виховного процесу в професійно-технічних навчальних закладах на всіх етапах її становлення й розвитку відіграє провідну роль у професійному навчанні фахівців.

Співробітництво ліцею та підприємства – соціального партнера створює можливості для найбільш повного врахування спроможностей виробничої практики та специфіки професії в процесі формування в учнів орієнтації на професію.

Необхідна цілісна організація практичної підготовки майбутніх фахівців в умовах реального виробництва шляхом поєднання виробничого навчання учнів у лабораторіях ліцею, виробничого навчання на підприємствах, технологічної та переддипломної практики на виробництві. Характерними ознаками діяльності професійних шкіл слюсарного профілю зарубіжних країн є превалювання випереджального навчання, дотримання наступності, неперервності в процесі професійної підготовки висококваліфікованих фахівців.

Педагогічні умови організації виробничої практики учнів ліцею в умовах реального виробництва, зокрема:

- оновлення структури та змісту програми виробничої практики з урахуванням динаміки розвитку сфери автомобільного сервісу;
- наступність у практичній підготовці кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів;
- організація практичного навчання в умовах реального виробництва з урахуванням галузевих та регіональних особливостей, динаміки змін на ринку праці;

- методичну підготовку викладачів спеціальних дисциплін і майстрів виробничого навчання до багатофункціональної діяльності під час виробничої практики;
- впровадження інноваційних форм та методів виробничого навчання з урахуванням сезонності, кліматичних умов, національних традицій і культури в обслуговуванні громадян України та інших держав;
- розширення взаємодії педагогічного колективу ліцею й соціальних партнерів.

Виходячи з вимог розвитку інформаційно-технологічного суспільства, необхідно розробляти нові підходи до навчально-виховної роботи, які спрямовувалися б, насамперед, на забезпечення інтелектуального розвитку особистості. Такі можливості, як бачимо, відкриває організація інтенсивного навчання в професійно-технічних навчальних закладах на засадах особистісної зорієнтованості. У педагогічній науці й практиці проблема інтенсифікації професійної підготовки учнів розглядається як така, що підвищує продуктивність навчальної праці, сприяє впровадженню інноваційних технологій, досягнень сучасної науки.

Інтенсифікація навчання – це досягнення бажаних результатів завдяки якісним чинникам, зокрема напруженню внутрішніх інтелектуальних сил особистості.

Людина має великі можливості для інтелектуального зростання. Звідси завдання професійно-технічних навчальних закладів полягає в забезпеченні організації навчально-виховного процесу, спрямованого на реалізацію цих можливостей; зосередженні уваги на активізації самостійної пізнавальної діяльності учнів. Якраз активна самостійна пізнавальна діяльність особистості виступає рушійною силою її інтелектуального та професійного зростання, а розвинений інтелект – передумовою успішного навчання [1]. Отже, ці процеси тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені.

Розв'язання проблеми інтенсифікації професійної підготовки учнів спрямоване на задоволення потреб суспільства в активних і творчих спеціалістах, які мали б ґрунтовну теоретичну та практичну підготовку з обраного фаху, могли самостійно приймати рішення, пов'язані з професійною діяльністю, а отже, створювати інтелектуальні й матеріальні цінності в майбутньому. Молодий спеціаліст має чітко усвідомлювати, що з отриманням диплома процес його навчання не закінчується. Він повинен бути підготовленим до безпосередньої самостійної роботи, постійного оновлення своїх знань, умінь швидко адаптуватися до змін і коригувати свою професійну діяльність.

Педагогічними умовами підвищення ефективності навчального процесу на засадах інтенсифікації виступають:

- підготовка учнів до оволодіння методами самостійної пізнавальної діяльності;
- рівень педагогічної майстерності викладачів.

Висновки. Застосування інноваційних технологій, нових типів організації навчання в освітніх закладах змінює функції педагога з викладача – ретранслятора інформації на технолога – організатора навчально-виховного процесу.

Однією з важливих педагогічних умов інтенсифікації професійної підготовки учнів є високий рівень педагогічної майстерності викладачів спеціальних дисциплін та майстрів виробничого навчання.

Практика формування психолого-педагогічної майстерності викладачів підтверджує доцільність оволодіння ними структурою педагогічної діяльності, основами наукової організації педагогічної праці на засадах модернізації навча-

льного процесу. Найбільш продуктивними є такі напрями діяльності, як робота в інноваційному режимі, використання форм і методів активного навчання.

Література

1. Актуальні питання підготовки кадрів для промисловості : матеріали і документи Всеукраїнського семінару-наради у м. Донецьк. – К. : МОН України, 2007. – 140 с.
2. Закон України “Про освіту”.
3. Концепція педагогічної освіти // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1999. – № 8. – С. 9–23.
4. Концепція Державного стандарту професійно-технічної освіти України // Професійно-технічна освіта. – 1998. – № 2. – С. 2–5.
5. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002.

ДЯЧЕНКО М.Д.

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ – ОСНОВНА ФУНКЦІЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ

У сучасному українському суспільстві під впливом глобальних перетворень зростає соціальна роль творчої особистості з високим рівнем духовності й загальної культури, творця нових цінностей, а це викликає необхідність формування творчої індивідуальності під час професійної підготовки у вищих навчальних закладах.

Сьогодні гостро постають проблеми розвитку творчої особистості, дослідження й організації творчої діяльності студентів, створення умов для творчого самовиявлення кожного громадянина (що підкреслюється і в Національній доктрині розвитку освіти та Державній національній програмі “Освіта. Україна XXI століття” [12], бо самі “сучасні реалії потребують активізації розвитку особистості, її творчого потенціалу” [21, с. 47].

Без творчого підходу до підготовки майбутніх фахівців неможливо очікувати, що серед них з’явиться справжній професіонал. “Кожен індивід народжується для того, щоб перетворювати об’єктивну реальність, тобто всі мають творчі задатки” [17, с. 22], але ж молодій людині треба допомогти розвинути їх, реалізувати в житті й майбутній трудовій діяльності.

Наразі дедалі більшої актуальності набуває проблема формування творчої індивідуальності майбутнього журналіста, оскільки здатність до творчості – одна з основних рис професіоналів цього фаху. Успішним у своїй професійній діяльності може бути лише той журналіст, який є творчою особистістю, здатною до саморозвитку й самовдосконалення, особистістю, яка відчуває себе потрібною суспільству.

Актуальність порушеної в статті проблеми підкреслюється не лише посиленою соціальною необхідністю у творчих людях, які представляють журналістику XXI ст., формують масову інформацію, а й потребою особистості в розвитку своєї індивідуальності, унікальності й цілісності.

Теоретична значущість і недостатня розробленість цієї проблеми визначили *мету статті* – розкрити сутність дефініції “творча індивідуальність”, висвітлити філософські, педагогічні, психологічні та журналістські підходи до розуміння феномену творчості як одного з основних концептів процесу формування творчої індивідуальності.